

2025. január 17. péntek – 5785. tévét 17.

www.frankel.hu

péntek kabalat szabat 18:00 | gy. gy. 16:05 | szombat 10:00 | havdala: 17:15

80/7

SMOT

(II. Mózes 1.1. – 6.1.)

שְׁמוֹת

Megkezdődik az Egyiptomban lezajlott zsidóüldözés, ami Mózes küldetésével, a Tízcsapással és a csodálatos kiszabadulással végződik. Mózes születése után a Fáraó házában nevelkedik, majd Midjánban telepedik le, ahol elveszi Jitró egyik lányát és őrzi nyáját. A szakasz végén jön Mózes, és közli a zsidókkal: Isten küldte őt kiszabadításukra a kényszermunkától elfásult nép azonban nem hisz neki.

nevek. Jákob fiainak nevei soroltatnak fel, akik József és a fáraó invitálására letelepedtek Egyiptomban és megsokasodtak ott. A könyv eredeti címe: Kivonulás Egyiptomból, görögül: Exodus. Szokássá vált a heti szakasz első szaváról elnevezni az egész szidrát és a könyv első szidrájának címéről az egész könyvet. Így a második könyv, valamint annak első heti szakasza a Smot. A könyv 11 hetiszakaszból és 40 fejezetből áll. Az első könyvről elmondhattuk, hogy az egyistenhit kialakulásának leírása, a második a néppé válás folyamatának ismertetése. Az első könyv Vájigás szakasza felsorolta Jákob fiait, unokáit, 70 férfiembert, akik Egyiptomban telepedtek le. Két lányt említ a Tóra, illetve a magyarázat, Szerah-t és az úton született Jochevedet, Mózes anyját. Feleségeket, a többi lánytestvért nem. Velük együtt 400 személy, háznépével együtt még ennél is többen telepedtek le Gósen földjén. A kezdeti tisztelet kihűlt, felváltotta a gyűlölet. Új király került a trónra, aki József érdemeiről nem akart tudni. József a hikszosziak uralma idején volt alkirály. A hikszosziak kiűzése után “nemzeti” kormány alakult Egyiptomban, akiket aggasztott a zsidók nagy száma. Gosent elhagyták a héberek “megtelt velük az ország”. Az iskolák a színházak. A féltékenységet felülről az uralkodó körök terjesztették, mondván, hátha a zsidók háború esetén az ellenséghez pártolnak. Ezért sem az országból elengedni, – nehogy az ellenséget szaporítsák -, sem az országban megtérni nem akarták őket. Nehéz rabszolgamunkára fogták a hébereket, felépítették velük két nagyvárost, Pitumot és Ramszeszt. Később a fiúk megölésére akarták rábírn a bábaasszonyokat, akik ezt megtagadták. A fiúk megölését általános parancsba adták. Jocheved, fiát gyékény kosárba rejtette, és a folyóba tette. Amikor a fáraó lánya fürödni ment, kihúzta a fiút a vízből. Innen a neve, Mózes (Mose), a vízből kihúzott. Az igazságra érzékeny Mózes leütött egy kegyetlen rabszolgahajcsárt, amikor ez kitudódott, Midjánba menekült. Itt újabb igazságtalanságot látott, a pásztorlányok, Jitró gyermekei, atyjuk nyáját akarták megitatni, de a férfiak elkergették őket. Mózes a gyengék védelmére kelt és megitatta a főember nyáját, aki feleségül adta hozzá Cipora nevű lányát. A héberek sorsa egyre nehezebb lett Egyiptomban, jajkiáltásuk felhallatszott az égig, Mózesnek, miközben legeltette apósa nyáját, megjelent az Örökkévaló, az égő csipkebokorban és felszólította a szabódó férfit, hogy testvérel menjen Egyiptomba és vezesse ki onnan a népet, hadd jussanak tágas, nagy országba. Ha a fáraó nem enged, akkor megérzi a Teremtő kezének hatalmát. A népnek üzenete: Ehje eser ehje – A lét vagyok, aki megemlékezett az Ósatyának tett ígéretéről, és kivezeti gyermekeit a rabságból.

Mózes második könyve a Kivonulás könyve, héberül Smot (שְׁמוֹת). Kevés olyan nép van a világon, mely őstörténetét nem hőstettek vagy mitológiai nagyságok elbeszélésével kezdi, hanem azzal “büszkélkedik”, hogy “szolgák voltunk Egyiptomban”. Már Ábrahám ósatyánk az Istennel kötött szövetsége alkalmából hallhatta, hogy “utódaid idegenek lesznek mások országában, akik dolgoztatni és sanyargatni fogják Öket 400 évig”. De ugyancsak Ábrahámról olvassuk, hogy “tudom, hogy utódaik Isten útjainak követésére tanítja, hogy igazságot és kegyet gyakoroljanak”. A két idézet között szoros kapcsolat van Az a nép, amely életét hosszantartó szolgálattal kezdte, amely évszázadokig idegen népek között sanyargattatott, Ábrahám utódai, kik saját maguk annyit szenvedtek Egyiptomban, vagy másutt, meg kellett, hogy értsék mások szenvedését. “Ne szorongasd az idegent; hiszen ti ismeritek az idegen lelkét, mert idegenek voltatok Egyiptomban”. Másik hasonló idézet: “Ha idegen lakozik majd országotokban, ne sanyargassátok. Polgár legyen köztetek és szeresd, mint önmagadat, mert idegenek voltatok Egyiptomban”. E két idézet kifejezi azt a Hillél által hirdetett tanítást, hogy” amit magadnak nem akarsz, ne tedd másnak” (Talmud). Az egyiptomi szolgaság nemcsak néppé válásunk története. Az elnyomatás emléke rányomta bélyegét Izrael egész törvényrendszerére, gondolkodására, hitére és életfelfogására. Maga a Tízparancsolat is úgy Kezdődik: “Én vagyok a te Istened, aki kivezetett téged Egyiptomból, a rabszolgaság házából”. Az első parancsolat, az istenhit törvénye nem azt írja a Legfelsőbbbről, hogy “aki az eget és földet teremtette”, hanem az egyiptomi szabadulást teszi meg központi tulajdonságának... Miért? Isten segítette a gyengét, az elnyomottat, az erőssel szemben. Ezt a tulajdonságát kell követnie az Őt imádó embernek. Ezért végződik számos Tóra-teli törvény ezzel a mondattal: “Emlékezz, hogy szolga voltál Egyiptomban”. Isten Mózeszt választotta ki az egyiptomi szabadulás végrehajtójának. Mózes mintaképe volt a mások szenvedését átérzőjének. “És lőn azokban a napokban, Mózes megnőtt, kiment testvéreihez és látta szenvedésüket”. A királyi udvarban nevelkedett Mózes átérzte a szolganép szenvedését és életét veszélyeztetve megölt egy egyiptomi felügyelőt. Miután Midjánba menekült, ott is védelmére kelt Jitro lányainak az erőszakos pásztorokkal szemben. Védte a gyengét az erős ellen. Legenda meséli; hogy a Jitro

nyáját legeltető Mózes saját vállán hozta vissza a nyájtól elszakadó bárányt. Ekkor bizta rá Isten az ő “nyájának”, Izraelnek vezetését és kiszabadítását. “Szólt hozzá Isten a csipkebokorból... látva láttam népem szenvedését Egyiptomban és megértettem fájalmát”. “Menj, elküldlek Fáraóhoz és vezesd ki népemet, Izrael fiait Egyiptomból”. Mózes, a “föld legszerényebb embere”, nem érezte magát hivatottnak a küldetésre. “Ki vagyok én, hogy a Fáraó elé járuljak és kiszabadítsam Izraelt Egyiptomból?”. Végül is elvállalta a küldetést, és örök időkre mintaképévé lett a zsidó nép vezetőjének. Legfőbb tulajdonsága volt a nép szeretete. Ez a szeretet adta erejét, hogy megküzdjön az egyiptomi hatalmasságokkal. Ez a szeretet készítette arra, hogy Istennel is szembeszálljon, mikor büntetni akarta a népet. Ugyanakkor szerénysége megóvta attól, hogy uralkodjék a nép fölött. Hetiszakaszunk két tanítást hagyott örökül a zsidó népnek. Az egyiptomi szolgaságban is hű maradt Izrael Ábrahám Istenéhez. “Én vagyok atyáid, Ábrahám, Izsák és Jákob Istene” – szólt Isten Mózeshez. A másik tanítás, hogy a mindenkori vezetőnek szeretni és vezetni kell Izraelt, és nem uralkodnia rajta, szolgálnia kell a népet és nem hatalmaskodnia. (Más népeknél a kormány tagjait “miniszternek”, azaz szolgának nevezik. A héber “szár” szó urat jelent...)

Az egyiptomi palotában felnövő fiatalember úgy válik Izrael népének tagjává és vezetőjévé, hogy az ő esetében megismétlődik Jákov felnőtté válásának története. Jákov szelíd, sátorban ülő fiatalember volt, akit édesanyja a széltől is óvott. Igazi élettörténete hirtelen váltással indul. Az elkényeztetett fiú a balul elsült csalás, Ézsau áldásának megszerzése után egyedül, hajléktalanként tölti első felnőtt éjszakáját Bét-Élben. Ezt követően majdnem másfél évtizedig dolgozik kizsákmányoló, csaló nagybátyja szolgálatában, súlyos próbatételek során érik felelős emberré. Az első pillanat, amikor a sarkára kell állnia, akkor érkezik el, amikor megérkezik Lábánékhoz. Egy lánnyal fut össze, aki épp nem tudja megitatni a jószágait, mert nem tudja senki leemelni a követ az itatókút kávjáról. Ő pedig, a vékonydongájú otthonülő, nekidurálja magát és egymaga legördíti. Szerelem első látásra, a férfiaságát bizonyító Jákov gyengédségéről is gyorsan tanúbizonyságot tesz, Ráhel korai haláláig semmi nem választhatja el őket, ha házasságukat van is mód késleltetni, a kivételes erejű érzelmi kötődés, amely már a kútnál megszületik, mindvégig megmarad köztük. Mose szintén jólétben és biztonságban nő fel a fáraó udvarában, szintén menekülni kényszerül egy igen ambivalens cselekedetét, a munkafelügyelő agyoncsapását követően. Aztán pedig szintén találkozik egy itatni készülő pásztorlánnyal, akinek segítenie kell, ismét csak egy kútnál. El kell üznie azokat, akik miatt nem tudja megitatni az állatait. A pillanat, a helyzet, a két ember viselkedése, háttere döbbenetesen hasonló. Ahogy bizonyos tekintetben a jövőjük is. Mindkettejüknek pásztorrá kell válniuk, szó szerinti és átvitt értelemben is. Nyájak terelgetőjévé, vagyis vezetővé. Mose ráadásul mindeközben Izrael népéhez is csatlakozik, a néphez, amelynek vezetője lesz. Amikor útra kel, szinte még egyiptomi, így, egyiptomiként referál róla leendő felesége, a pásztorlány, Ciporá is édesapjának megismerkedésük után. És Mose úgy válik zsidóvá és egyúttal zsidó vezetővé, hogy átéli, megismétli élettörténete során az alapító, Jákov-Jiszrael élettörténetét, annak formatív eseményeit. Mose úgy lesz zsidó vezetővé, hogy ő lesz az új Jákov, ezzel lép be népe történetébe. Újjáéli, a jelenbe emeli, követi és megváltoztatja a hagyományt, láncszem lesz a nemzedékek láncában. Mindezt még szebbé és bonyolultabbá teszi, hogy az, akivel újra átéli Jákov történetét, Ciporá maga nem zsidó, mégis ő lesz az új Ráhel a történetben.

„Körülnézett, látta, hogy senki nincs ott; agyonütötte (agyoncsapta) az egyiptomit, majd elrejtette a homokban.” (Smot 2:12). A hetiszakasz beszámol róla, hogy Mose akkora csapást mér az egyiptomi rabszolgafelügyelőre, hogy az belehal. A történet elemzését leginkább egy érdekes nyomozáshoz hasonlítanám, mely egyetlen szó értelmezésén alapul: agyoncsapta. A kommentátorok azt vizsgálták, hogy a Tóra szűkszavú leírása alapján megállapítható-e az elkövető bűnössége. A héber (máke מכה szó jelentése magyarul üt, csap (ige), ütés, csapás (főnév). A Magyar Nyelv Értelmező Szótára a „csapás” szót valaki vagy valami elleni erélyes, erőszakos, kíméletlen (fegyveres vagy más eszközzel, módon történő) támadásként írja le. Mose ügyében a csapás motivációja lehet a fő kérdés. Elsőre úgy tűnik, hogy felháborodásában, hirtelen haragból, meggondolás nélkül sújt le az egyiptomira, más interpretációk szerint kifejezetten azzal a szándékkal tette, hogy megölje. Az esemény leírása - „körülnézett, látta, hogy senki nincs ott” az utóbbi állítást támasztja inkább alá -, mondhatjuk, hogy ha Mose biztos lett volna abban, hogy az egyiptomi meggyilkolja a zsidó rabszolgát, nem törődött volna azzal, ki látja, habozás nélkül rohant volna a megmentésére. Tehát, feltételezhető, hogy átgondoltan csapta agyon az egyiptomit, majd elrejtette a tetemet... Mose bűnössége egyértelmű? Maimonidész azt írja, hogy nem Mose az elítélendő bűnös, hanem az egyiptomi, aki egy ártatlan zsidó életére tört. Mose csak igazságot szolgáltatott. Rabbi Slomo ibn Aderet (13. sz.), Náchmánidész tanítványa, szerint Mose önbíráskodott, és szerinte ezzel vádolta meg később Moset Dotán és Ávirám, akik fellázadtak ellene. **David Zvi Hoffman** **rabbi viszont azt állítja**, hogy az emberi jogok megsértése olyan mértéket öltött Egyiptomban, hogy a jogi normák nem voltak alkalmazhatóak. Véleménye szerint az egyiptomi életének meghagyása csak fenntartotta volna a zsidó rabszolgák kiszolgáltatottságát, az ő életüket veszélyeztette volna. Rabbi Saadja Gaon (9. sz.), bár problémásnak ítélte Mose eljárását, ugyanakkor nem látta benne az előre megfontolt szándékot. Az egyik midrás szerint az ítéletet végül az Örökkévaló hozta meg: Mose minden jó cselekedete ellenére azért nem léphetett be az Ígéret földjére, mert megölte az egyiptomit. Mint látjuk, a kommentátorok véleménye erősen megoszlik Mose bűnösségét, annak mértékét illetően, így nekünk magunknak kell kialakítani az álláspontunkat arról, hogy lehet-e ítéletet hozni Mose ügyében. Kántor Anita

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>Több mint tizennyolcezer terrorakciót hajtottak végre Izrael ellen 2024-ben. https://bzsh.hu/2025/01/13/tobb-mint-tizennyolcezer-terrorakciot-hajtottak-veg-re-izrael-ellen-2024-ben/</p>
<p>Az izraeli hadsereg főkéntora, Shai Abramson a Dohány-zsinagógában. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/megemlekezesek/az-izraeli-hadsereg-fokantora-shai-abramson-a-dohany-zsinagogaban</p>
<p>A közel-keleti helyzet alakulására való tekintettel elhalasztja magyarországi látogatását Gideon Szaár, Izrael külügyminisztere. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/az-izraeli-kulugyminiszter-elhalasztotta-magyarorszag-i-latogatasa-t</p>
<p>Az argentin elnök első nem zsidóként kapta meg a zsidó Nobelt. https://kibic.hu/2025/01/15/az-argentin-elnok-első-nem-zsidokent-kapta-meg-a-zsido-nobelt/</p>
<p>Likvidálás Gázában, tisztogatás Libanonban és terrorelhárítás Júdea és Szamáriában. https://ujkelet.live/2025/01/16/likvidalas-gazaban-tisztogat-as-libanonban-es-terrorelharitas-judea-es-szamariaban/</p>
<p>A kormány várhatóan holnap összeül, hogy szavazzon a túsok szabadon bocsátásáról szóló megállapodásról. https://izraelinfo.com/2025/01/16/netanjahu-hivatala-a-hamasz-megprobal-visszalepni-a-megallapodastol-hirszuret/</p>
<p>A Remény hegedűjének története: felbecsülhetetlen értékű hangszer került elő a Kincsvadászokban. https://www.blikk.hu/aktualis/belfold/kincsvadaszok-remeny-hegeduje-felbecsulhetetlen/s4r0rv2#google_vignette</p>
<p>Összehozták a tűzszünetet Izrael és a Hamász között. https://magyarnarancs.hu/kulpol/osszehoztak-a-tuzszunetet-izrael-es-a-hamasz-kozott-273914</p>
<p>A brit miniszterelnök: így lehet jobb jövőt biztosítani az izraeli és a palesztin népnek. https://hvg.hu/vilag/20250115_A-brit-miniszterelnok-igy-lehet-jobb-jovot-biztositani-az-izraeli-es-a-palesztin-nepnek</p>
<p>Miért nagyon képlékeny a gázai tűzszünet? https://24.hu/kulfold/2025/01/16/izrael-hamasz-gazai-ovezet-trump-netanjahu-tuzszunet/</p>
<p>Netanjahu addig nem hívja össze a kabinetet, míg a tárgyalócsapata vissza nem tér. https://telex.hu/kulfold/2025/01/16/netanjahu-gaza-izrael-megallapodas</p>
<p>Antony Blinken: A Hamász majdnem annyi új fegyverest toborzott, amennyit elveszített a háborúban. https://444.hu/2025/01/14/antony-blinken-a-hamasz-majdnem-annyi-uj-fegyverest-toborzott-amennyit-elveszített-a-haboruban</p>
<p>Irán nukleáris eszközöket vett, Izrael robbanóeszközöket rejtett el bennük. https://www.atv.hu/kulfold/20250115/iran-izrael-robbanoszer-kozel-kelet/</p>
<p>Újraindítja Tel-Avivba tartó járatait a Wizz Air. https://bzsh.hu/2025/01/15/ujrainditja-tel-avivba-tarto-jaratait-a-wizz-air/</p>
<p>Ronald S. Lauder: Nem nyugodhatunk, amíg minden tús haza nem tér. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/ronald-s-lauder-nem-nyugodhatunk-amig-minden-tusz-haza-nem-ter</p>
<p>Donald Trump megválasztott elnök és Joe Biden elnök, illetve Al Thani katarai miniszterelnök hivatalos megerősítése ellenére, Benjámín Netanjahu miniszterelnök nem állt ki személyesen, hogy bejelentse a gázai tús és tűzszüneti megállapodás megkötését. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/szmotrics-nem-irja-ala-a-tuszalkut-ha-nem-folytatjak-a-haborut-a-hamasz-legyozeseig</p>
<p>A Merkaztól indul a nagy Falafel Hadművelet. https://kibic.hu/2025/01/15/a-merkaztol-indul-a-nagy-falafel-hadmuvelet/</p>
<p>Szmotrich Netanjahutól követelt garanciái veszélyeztethetik a megállapodást. https://ujkelet.live/2025/01/16/szmotrich-netanjahutol-kovetelt-garanciai-veszelyeztethetik-a-megallapodast/</p>
<p>„Lehet életet cserélni?”: Az izraeli nő, aki felajánlotta japán otthonát cserére, és meghökkentette a netezőket. https://izraelinfo.com/2025/01/16/lehet-eletet-cserelni-az-izraeli-no-aki-felajanlotta-japan-otthonat-cserere-es-meghokkentette-a-netezoket/</p>
<p>Izrael szélsőjobboldali nemzetvédelmi minisztere lemondással fenyegetőzik a gázai tűzszüneti megállapodás miatt. https://hvg.hu/vilag/20250116_Izrael-szelsojobboldali-nemzetvedelmi-minisztere-lemondással-fenyegetozik-a-gazai-tuzszuneti-megallapodas-miatt</p>
<p>Nem mondhatnak beszédet a politikusok az idejü auszwitzi megemlékezésén. https://24.hu/kulfold/2025/01/13/auschwitz-megemlekezes-beszed-politika/</p>
<p>A földönfutóként meghalt kereskedő, aki nélkül lehet, hogy elbukott volna a függetlenségi háború. https://telex.hu/eszkombajn/2025/01/15/egyesult-allamok-haym-salomon-amerikai-fuggetlensegi-haboru</p>

<p>Az értelmetlen vita minősített esete – Izraelről és a Hamásról még egyszer. https://www.valaszonline.hu/2025/01/13/izrael-hamasz-gaza-balazs-gabor-vita/</p>
<p>Szijjártó Péter szerint a gázai tűsz- és tűzszüneti megállapodásnak pozitív hatása lesz a globális biztonságra is. https://bzsh.hu/2025/01/16/szijjarto-peter-szerint-a-gazai-tusz-es-tuzszuneti-megallapodasnak-pozitiv-hatasa-lesz-a-globalis-biztonsagra-is/</p>
<p>Európa elfeledett zsidó örökségei újra életre kelnek az Instagramon egy magyar fiatalnak köszönhetően. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/europa-elfeledett-zsido-oroksegei-ujra-eletre-kelnek-egy-magyar-fiatalnak-koszonhetően-az-instagramon</p>
<p>Mátészalka története hiányos lenne a zsidóság bemutatása nélkül. https://kibic.hu/2025/01/16/mateszalka-tortenete-hianyos- lenne-a-zsidóság-bemutatasa-nelkul/</p>
<p>A radikális jobboldali Itamar Ben Gvir nemzetbiztonsági miniszter kijelentette, hogy Otzma Jehudit pártja kilép a kormánykoalícióból, ha a kormány jóváhagyja a Hamással kötött tűsz- és tűzszüneti megállapodást, amelyet tegnap jelentettek be a közvetítők. https://www.szombat.org/politika/ben-gvir-kilep-az-izraeli-koaliciobol-ha-alairjak-a-hamasszal-a-tusz-es-tuzszuneti-megallapodast</p>
<p>Sérülések a kiképzésen, törökök, 16 éves akart az ISIS-hez csatlakozni. https://ujkelet.live/2025/01/16/serulesek-a-kikepzesen-torokok-16-eves-akart-az-isis-hez-csatlakozni/</p>
<p>Az izraeli gazdaság erőt mutat – de az ország csak a háború végével lélegezhet fel. https://izraelinfo.com/2025/01/13/az-izraeli-gazdasag-erot-mutat-de-az-orszag-csak-a-haboru-vegevel-lelegezhet-fel/</p>
<p>Véget érhet a gázai háború a tűzszüneti megállapodással? https://hvg.hu/vilag/20250116_veget-erhet-a-gazai-haboru-a-tuzszuneti-megallapodassal</p>
<p>A hágai Nemzetközi Bíróság elnökét nevezték ki Libanon új miniszterelnökének. https://telex.hu/kulfold/2025/01/14/libanon-uj-miniszterelnok-hagai-nemzetkozi-birosag-icj-elnoke</p>
<p>Az Egyesült Államok szerint példa nélküli erőfeszítések előzték meg az izraeli-palesztin tűzszünetet. https://nepszava.hu/3265084_izraeli-palesztin-tuzszunet-egyesult-allamok-erofeszites-joe-biden-donald-trump</p>